

Μια αξιόλογη εκδήλωση

Την κατέταξαν πολλοί συμπολίτες μας καθηγητές και διανοούμενοι ως μία από τις πιο σημαντικές εκδηλώσεις που έγιναν στα Γιάννενα για την επέτειο της απελευθέρωσης της πόλης, που γιορτάζουμε σε λίγες μέρες. Πρόκειται για τα εγκαίνια της έκθεσης χαρτών του Μιχαήλ Θ. Χρυσοχόου του Ζησαίου, μας έντονης πρωσιπότης της Ηπείρου, για την οποία δε γνωρίζουμε πολλά οι περισσότεροι από μας. Η εκδήλωση έγινε το Σάββατο το απόγευμα στη Ζωσμαία Βιβλιοθήκη. Τον ομιλητή αυτής της βραδιάς, τον ομότιμο καθηγητή Γεωγραφίας-Περιβάλλοντος του πανεπιστημίου Ιωαννίνων Απόστολο Κατσίκη, χαρακτήρισαν επίσης ως έναν δεινό ομιλητή και άρτιο γνώστη του θέματος. Οι χάρτες του Χρυσοχόου ήταν αληθινά έργα τέχνης, για τα χρώματα, την ακρίβεια των στοιχείων τους και την ιστορική τους σημασία. Ένας ακόμη, πρόσθιος, που δικαιούνταν να μιλήσει για τον Μιχαήλ Χρυσοχόου, ήταν ο δημάρχος Ζίσσας, ο άλλος ομιλητής ήταν εκ του περισσού. Αυτό, βέβαια, είναι ένα θέμα το οποίο έχουμε πολλές φορές αναδείξει μέσα από τη σπίλη, πάντα με γνώμονα που όσο το δυνατόν συντομία των εκδηλώσεων.

Ο Χρυσοχόου σε δρόμο της Λάρισας

Πάντως, ο αξιόλογος συνεργάτης του Ηπειρωτικού Αγώνα, ο καθηγητής Απόστολος Κατσίκης, με αυτή τη σπουδαία μελέτη του για έναν τόσο σημαντικό συμπατριώτη μας ιστορικό συγγραφέα, έφερε στο προσκόνιο για μας μια ενδιαφέρουσα αναφορά του εκδότη της πημερίσιας εφημερίδας «Ελευθερία» της Λάρισας, του αξέχαστου Τάκη Δημητρακόπουλου. Το Τάκης ήταν θαυμαστής του Μιχαήλ Χρυσοχόου, είχε διαβάσει πολλά για εκείνον και μας έλεγε πως είχε ζήσει για πολλά χρόνια στη Λάρισα. Είχε εισηγηθεί, από όσα θυμόμαστε, στο δημοτικό συμβούλιο της γενέτειράς του να δοθεί το όνομα οδού της πόλης τους στον πειρώπτη «χρυσικό» όπως τον χαρακτήρισε λόγω του επαγγέλματος του καλλιτέχνη χρυσοχόου παππού του. Κυρίως όμως, γιατί, σε έναν από τους χάρτες του, στρίχτηκαν τα όρια των συνόρων της Θεσσαλίας.

Μαργαριτάρια κι αισθήματα

Τριάντα πέντε χρόνια μέσ' στο πέλαγος αγωνίζονται στην τάξη. Δεν επιτρέπονται οι στραβοτιμονίες για κείνους... στις αποσκευές τους κουβαλούν μαργαριτάρια κι αισθήματα. Ας μας συγχωρήσει η ποιμένια Νόνη Σταματέλου για την εντελώς αυθαίρετη μεταφορά των στίχων της στο ποίημα για τους δασκάλους στο τελευταίο της πόνημα, που φέρνει τον τίτλο «Λόγω βροχής». Μια συζήτηση που κάναμε στην εφημερίδα με τον παιδίατρο Γιάννη Γραβάνη, μας έφερε μπροστά μας ορισμένους δασκάλους από εκείνους που άφοσαν το στύγμα τους αποτυπωμένο στους μαθητές τους. Ως σήμερα τους αναφέρουν και στα πονήματά τους.

Ηρθε μπροστά μας ο καθηγητής μας στην Ακαδημία Γιώργος Ξύδης, που ήταν και ένας από τους αγαπημένους φίλους του συνομιλητή μας, ο οποίος -θυμόμα-

Υποτίθεται ότι πρόκειται για ρυάκι, βασικό στοιχείο της αρχιτεκτονικής διάταξης του πάρκου στα Λιθαρίτσια. Μόνο που αντί να ρέει νερό, ή τουλάχιστον να ναι στοιχειωδώς καθαρό, βρίσκουμε μέσα από όλα τα καλά. Σαπίζουσα οργανική ύλη, φύλλα, σκουπίδια, μέχρι και νεαρά φυτά που φύτρωσαν! Κι όλα αυτά στο καλύτερο ίσως σημείο της πόλης.

Γιώργος Απολιώτης

στε- πως κάπως έτσι εκφραζόταν για τους δασκάλους, δάσκαλος κι ο ίδιος από εκείνους που γέμιζαν τις αποσκευές τους αισθήματα, διαμάντια και μαργαριτάρια. Γιατί ο Ξύδης πάντα, εκτός από παιδαγωγός, άνθρωπος καλός, κι αγνός πάνω από όλα και πέρα από την επιστήμη του.

Ένας δάσκαλος... ψηλά από τη γέφυρα

Σε έναν άλλο δάσκαλο θα αναφερθούμε ευθύς αμέσως. Έναν δάσκαλο μακριά από τη φωκή Ελλαδίταια μας, που έζησε πέρα από τους ωκεανούς. Άρθρουρ Μίλερ. Δεν πάνε δυο μίνες που είδαμε στο θέατρο στην Αθήνα το εμβληματικό έργο του «Ήταν όλοι τους παιδιά μου». Και τώρα μαθαίνουμε ότι σηματιρώσισά μας σκινονθέτης Νικάιτη Κοντούρη είναι πι τυχερή, γιατί όχι απλά γνώρισε τον Μίλερ, αλλά διδάχθηκε από εκείνον. Ήταν φοιτήτρια του, διαβάζουμε στο μήνυμα της Τίνας, τώρα που η Νικάιτη ανεβάζει το έργο του «Ψηλά από τη γέφυρα» με Έντι Καρπόνη τον Γιώργο Κιμούλη. Λέιτε για κείνον: «Υπέροχος άνθρωπος. Ολύμπιος ως παρουσία. Μας μιλούσε για τον Ο' Νιλ, πην επιδρασή του από τον Ιψεν και ότι αγαπούσε το θέατρο Τέχνης, τον Κάρολο Κουν, την Επίδαυρο. Μας μιλούσε για τη Μελίνα, το πάθος της «σαν να βγάκε από αρχαία τραγωδία, έλεγε».

Οι πιο δυνατοί θα επιβιώσουν

Και λέει ακόμη π στη Νικάιτη στην Γιώτα Σύκα, πως θέατρο θα επιβιώσουν οι πιο δυνατοί. Αυτό το καταλαβαίνουμε πολύ καλά, αλλά τι θα γίνουν κι εκείνοι οι νέοι άνθρωποι που προσπαθούν να σπάσουν όμορφες παραστάσεις σε πολλά μικρά θέατρα των Αθηνών, που όσο δυνατοί και να είναι, δεν φάνε αυτού; Ότι υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που παίζουν το δικό τους ρόλο και στέκονται εμπόδιο στα ονειρά τους;

Πάντως της ευχόμαστε καλή επιτυχία της αγαπητής μας Νικάιτης στο Εθνικό Θέατρο με Άρθουρ Μίλερ αυτή τη φορά. Και θα την έχει την επιτυχία, γιατί σαράντα χρόνια στο θέατρο, με τέτοια θεατρικά παιδεία, καλλιέργεια και εμπειρία, δεν είναι λίγα.

Έμαθε να ράβει για τον ρόλο

Κι επειδή αναφερόμαστε στο θέατρο, να σας παρακαλούμε να σπωκωθείτε από τον καναπέ σας και να πάτε να δείτε το «κύκνειο άσμα» -όπως ο ίδιος δηλώνει- του εξαιρετικού αμερικανού ηθοποιού Ντινέλ Ντέι Λιούνις στους κινηματογράφους μας στο Οντεόν. Να δείτε την «Αόρατη κλωστή». Δε θα δείτε βέβαια το «Αριστερό μου πόδι», ούτε το «Εις το όνομα του πατρός», αλλά θα θαυμάσετε αυτόν τον σπουδαίο ηθοποιό, που, για να πάξει τον ρόλο του, έμαθε να ράβει μια ολόκληρη τουαλέτα από το γιακά με το γαρνίρισμα με πούλιες, έως το τελευταίο στρίφωμα στα μανίκια και στο τελείωμα της φούστας. Το αισιόδοξο μήνυμα είναι ότι η αιθουσά της γεμάτη το βράδυ, που είδαμε πιν ταΐνια. Άρα, ο κόσμος αγαπά το καλό στηνερά.

Υστερόγραφο

Ο Μαμανέας είναι ιδέα

Του ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Όλα τάχει η χώρα, η Novartis της έλειπε. Ενα σοβαρότατο πρόβλημα αυτό των φαρμάκων, και ειδικότερη της φαρμακευτικής δαπάνης που εκτινάχθηκε μέσα σε λίγα χρόνια περιέργως σε τεράστια ύψη, φαίνεται, τουλάχιστον μέχρι στιγμής, να μετατρέπεται συγχρόνως σε επικίνδυνο όπλο κατά πολιτικών αντιπάλων. Οι κύριοι αποδεικτικό μέσο χρησιμοποιούνται πρώτη φορά για απόδειξη μιας τέτοιας μορφής και έκτασης καπηλογίας, αυτό των προστατευόμενων μαρτύρων, που από μόνο του γεννά πολλές υποψίες χαλκευμένων καπηλογίων. Ναι μεν το γράμμα του νόμου προβλέπει αυτή τη δυνατότητα, δεν την επιβάλλει φυσικά. Το πνεύματος του νόμου δε νομίζουμε ότι συνηγορεί -υπό τις σημερινές συνθήκες- στην εφαρμογή του, όταν η χώρα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, έχει ανάγκη εσωτερικά από ήπιο πολιτικό κλίμα. Το γεγονός της υπαρχίας της ανώνυμων μαρτύρων, που οι καταθέσεις τους δεν είναι υπό τη βάση της κρίσης και του ελέγχου εκ μέρους των καπηλογουμένων -βασικό δικαίωμα καπηλογουμένου σε κάθε πολιτισμένη κοινωνία σε υπόθεση ιδίως με πολιτικά χαρακτηριστικά- κάνει διάτρητη και έωλη την καπηλογία, ακόμη και για όσους ενδεχομένως ευθύνονται με τον έναν άλλο τρόπο. Ήδη οι προστατευόμενοι μάρτυρες χαρακτηρίζονται ψευδομάρτυρες και ο Ευάγγελος Βενιζέλος έκανε μια συσχέτιση με το προ 28 ετών σκάνδαλο Κοσκωτά, όταν αποδείχτηκε καραμπινάτος ψευδομάρτυρας ο σωματοφύλακας του Κοσκωτά ονόματι Μαμανέας. Ο Μαμανέας, για τους μη γνωρίζοντες νεοελληνική πολιτική ιστορία, ήταν ο κομιστής των χαρτοκιβωτίων με τα «πάμπερς» στον Ανδρέα Παπανδρέου την εποχή του «βρώμικου '89». Τα τότε πάμπερς μοιάζουν με τις σημερινές βαλίτσες. Το 1992 έγινε η δίκη για το σκάνδαλο Κοσκωτά, πηλόν πολύτροπο στα ελληνικά πολιτικά χρονικά λόγω της εμπλοκής του Ανδρέα Παπανδρέου. Κατά την κατάθεσή του, όμως, στο Ειδικό Δικαστήριο αυτός ο τύπος, ο περίφημος Μαμανέας, αποδείχτηκε ψευδομάρτυρας, προκαλώντας την οργή ακόμα και του προέδρου του Βασ. Κόκκινου, σφοδρού πολέμου του Ανδρέα Παπανδρέου. Κάπως έτσι η σκευωρία κατέρρευσε.

Τότε, ο Μαμανέας δεν ήταν προστατευόμενος μάρτυρας. Και είδαμε έτσι ποιος ήταν. Η συσχέτιση του με τη σημερινή περίπτωση των μαρτύρων στην υπόθεση Novartis, αν μη τι άλλο, δεύτερη ότι ο Μαμανέας δεν είναι άτομο αλλά ιδέα! Με πνη... κλασική της έννοια, αλλά και με την έννοια της ιδέας χρησιμοποίησης κατασκευασμένων μαρτύρων ως όπλου εξόντωσης πολιτικών αντιπάλων. Επιλέζουμε να μην είν